Справа Русаєва: чи здатна антикорупційна система однаково вимогливо ставитися до своїх?

Автор: Микита Гнесь, для «Фраза»
16.06.26 21:03 27
ua Фраза Україна →

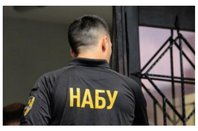

23 червня у Шевченківському районному суді Києва має відбутися засідання щодо скарги адвокатів родини загиблої Марини Арустамової на рішення про закриття кримінального провадження у справі детектива НАБУ Андрія Русаєва.

Йдеться про смертельну ДТП, яка сталася ще 2 квітня 2018 року на вулиці Васильківській у Києві. Автомобіль, за кермом якого перебував детектив НАБУ Андрій Русаєв, здійснив наїзд на 23-річну студентку Марину Арустамову на пішохідному переході.

Після аварії дівчину госпіталізували з тяжкими травмами. Попри зусилля лікарів, 11 квітня 2018 року Марина Арустамова померла в лікарні.

Ця справа знову опинилася в центрі уваги після того, як стало відомо про закриття кримінального провадження. Сторона потерпілих вимагає скасувати відповідну постанову та наполягає на необхідності перевірити обставини розслідування.

НАБУ звикло працювати під прожекторами — з гучними обшуками, затриманнями та публічними викриттями. Але ця історія ставить запитання вже до самої антикорупційної системи: чи здатна вона однаково вимогливо ставитися не лише до тих, кого розслідує, а й до власних працівників?

Порушення з перших етапів розслідування?

За фактом аварії було відкрито кримінальне провадження ще у 2018 році. Спочатку розслідування проводила Національна поліція, однак згодом справу передали до Державного бюро розслідувань.

Про закриття провадження сторона потерпілих дізналася лише нещодавно. За словами адвоката родини Марини Арустамової Олександра Щербини, ДБР ще у 2025 році ухвалило рішення про закриття кримінального провадження через відсутність у діях водія ознак складу злочину.

Після отримання цієї інформації адвокати звернулися до Печерського районного суду Києва з вимогою скасувати відповідну постанову.

Втім, питання до цієї справи, за словами сторони потерпілих, виникли задовго до ухвалення рішення про її закриття.

За словами представників родини, вже в перші дні після ДТП у публічному просторі почала поширюватися версія про те, що Марина Арустамова нібито переходила дорогу на заборонений сигнал світлофора. Водночас мати загиблої неодноразово заявляла, що на той момент не було документально підтверджених доказів, які б однозначно підтверджували саме таку версію подій.

Окремо родина звертала увагу на інформаційну асиметрію під час висвітлення трагедії. Ім'я загиблої дівчини активно фігурувало у публічних повідомленнях, тоді як ім'я водія — співробітника НАБУ — тривалий час фактично залишалося поза увагою.

Ще один епізод, який сторона потерпілих вважає показовим, стосується першої комунікації після аварії. За словами матері Марини Арустамової, коли після ДТП її зателефонував Андрій Русаєв, розмова почалася з фрази: «Вас турбує Національне антикорупційне бюро України».

Для родини загиблої ця фраза мала не лише емоційне, а й символічне значення. Адже в ситуації людської трагедії назва державного органу не має звучати як маркер особливого статусу чи службовий щит.

Крім того, адвокат Олександр Щербина звертав увагу на обставини збору доказів після аварії. За його словами, на місце події прибула внутрішня безпека НАБУ, а камера відеоспостереження на пішохідному переході, де сталася ДТП, перестала працювати.

Також адвокат стверджує, що лише через рік після численних клопотань і скарг слідство звернулося по записи з інших камер відеоспостереження, розташованих поблизу місця аварії. На той момент відповідні відеоматеріали вже не збереглися.

Саме ці обставини, за словами сторони потерпілих, і стали підставою для сумнівів щодо повноти та неупередженості розслідування, а згодом — для оскарження рішення про закриття кримінального провадження.

Що стало відомо про закриття справи

Особливого резонансу справа набула на початку червня 2026 року після заяв адвоката родини загиблої Олександра Щербини.

За його словами, кримінальне провадження було закрито, а підставою для такого рішення став висновок експерта-поліграфолога. Крім того, адвокат заявив про можливі процесуальні порушення під час розслідування та оскаржив рішення про закриття справи.

Ці твердження наразі є позицією сторони потерпілих і мають бути перевірені судом.

Через кілька днів Щербина також заявив про затягування розгляду скарги та відсутність оперативної реакції на подані матеріали.

Сама по собі наявність скарги ще не означає незаконність рішення слідства.

Однак вона ставить перед правоохоронною системою питання, відповідь на яке поки що не прозвучала публічно: чому справа про ДТП зі смертельними наслідками завершилася закриттям провадження?

Контраст, який складно ігнорувати

Суспільний інтерес до цієї історії виникає не лише через сам факт смертельної ДТП. Протягом останнього року Україна побачила одразу кілька резонансних справ щодо співробітників НАБУ, пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами.

Зокрема, широкий резонанс отримала аварія, що сталася у вересні 2025 року на межі Львівської та Івано-Франківської областей. Тоді автомобіль, який перебував у користуванні НАБУ, зіткнувся з вантажівкою. Внаслідок аварії водій вантажівки отримав тяжкі тілесні ушкодження.

У цій та інших подібних справах правоохоронні органи оперативно інформували про перебіг розслідування та процесуальні рішення.

Саме тому закриття провадження у справі Русаєва без детального публічного пояснення викликає додаткові запитання.

У випадку ж зі смертельною ДТП 2018 року суспільство дізнається про закриття провадження переважно зі слів сторони потерпілих.

Саме цей контраст і породжує головне питання: чи однаковими є стандарти реагування та оцінки в усіх справах незалежно від посади фігуранта?

Чому важливий статус Русаєва

Окремого значення історії додає те, що Андрій Русаєв, за відкритими даними, є не рядовим працівником Бюро, а керівником одного з підрозділів детективів центрального апарату НАБУ.

Саме тому будь-які рішення щодо його справи неминуче оцінюються через призму репутації всієї інституції.

Чим вища посада — тим вищими мають бути стандарти відкритості.

Це правило однаково працює як щодо міністрів, народних депутатів чи суддів, так і щодо представників антикорупційної інфраструктури.

Інакше суспільство починає бачити не рівність перед законом, а різні режими відповідальності.

Суд отримує шанс відповісти на головні питання

Найближчим часом ключова увага буде прикута саме до судового розгляду скарги на закриття провадження.

Фактично суд має стати першим незалежним арбітром, який перевірить обґрунтованість рішення слідства.

Мова не про необхідність будь-якою ціною поновлювати кримінальне переслідування. Якщо справа закрита законно — це має бути підтверджено зрозумілою та мотивованою судовою позицією. Якщо під час розслідування залишилися питання — вони повинні отримати відповідь. Саме для цього і існує судовий контроль.

Тест для всієї антикорупційної системи

Справу Русаєва сьогодні вже важко розглядати як окремий епізод.

Вона стала тестом на послідовність держави.

Антикорупційні органи були створені для того, щоб демонструвати відсутність недоторканних і однаковість правил для всіх учасників правовідносин.

Саме тому будь-які сумніви щодо можливого існування особливих стандартів для представників самої антикорупційної системи неминуче стають питанням суспільної довіри.

Для родини Марини Арустамової ця справа давно перестала б 474 ути лише юридичним спором навколо процесуальних рішень. Вісім років потому залишаються не лише питання щодо підстав закриття кримінального провадження, а й питання про те, чи було зроблено все можливе для повного, об'єктивного та неупередженого встановлення обставин трагедії.

Саме тому головне питання цієї історії сьогодні звучить не так: «Чи винен Русаєв?»

Головне питання інше: чи здатна держава переконливо пояснити, чому справа про смертельну ДТП завершилася саме так, як завершилася.

Читайте Фразу в Google News (натиснути "Підписатися")
Підписуйтесь на канали Фрази в Youtube, Twitter, Instagram, Facebook

Теги: НАБУ, Андрій Русаєв

Коментарі

Вибір редакції

За нав'язливе переслідування людини загрожує штраф та позбавлення волі, - законопроект ВРУ

Всі новини Головне Популярне

16.06.26 16:34 Лукашенко зробив несподівану заяву про позицію Путіна про війну з Україною
16.06.26 16:09 Зеленський розповів про свої зустрічі на полях G7
16.06.26 16:03 Вчені розповіли, яким країнам найбільше загрожує Ебола
16.06.26 15:45 Світові товстосуми серйозно збільшили свій загальний стан за останню добу
16.06.26 15:28 Європа на саміті G7 хоче вплинути на позицію Трампа щодо України, — Politico
16.06.26 15:21 Трамп попередив Іран щодо ядерної зброї
16.06.26 15:06 Сибіга переговорив з Рубіо у Франції
16.06.26 15:05 Зеленський розповів, про що говорив із Трампом у Франції
16.06.26 14:30 Трамп зробив низку гучних заяв після зустрічі із Зеленським
16.06.26 14:26 Росіяни масово скасовують поїздки до Криму через паливну кризу

Фото та Відео

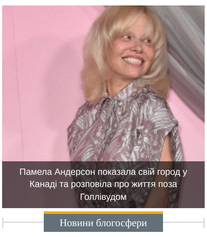
Памела Андерсон показала свій город у Канаді та розповіла про життя поза Голлівудом

Новини блогосфери

09.06.26 18:33 Путін втратив адекватність
30.04.26 16:52 Доктринальний тупик: чому правильна зброя не змінює результат?
05.04.26 11:29 «Ухилянт» — не причина, а симптом
05.04.26 11:15 Вирок українському ринку електроенергії

Опитування

Що ви чекаєте від 2026 року?
- Закінчення війни в Україні
- Глобальну фінансову кризу
- Розвал Європи
- Кінець світу
- Нову пандемію

ГОЛОСУВАТИ
переглянути результати

Статті

16.06.26 21:03
Справа Русаєва: чи здатна антикорупційна система однаково вимогливо ставитися до своїх?
Автор: Микита Гнесь, для «Фраза»

Дайджест

10.06.26 10:58
У 2025 році зафіксовано рекордну кількість конфліктів у світі
Автор: BBC

© 2026 рік «Фраза» — міжнародне онлайн-видання про світову політику, економіку, суспільство, технології та актуальні події. Всі права захищені.
При використанні матеріалів обов'язкове розміщення прямого та відкритого для індексації посилання на сайт «Фраза», розміщеного не нижче третього абзацу.
Редакція «Фраза» може не поділяти думку авторів публікацій, проте забезпечує свободу висловлення поглядів відповідно до загальновизнаних принципів свободи слова та журналістських стандартів.